

ÜVÖLTŐ SZELEK

finep ●
selection

EMILY BRONTË

Emily Brontë

ÜVÖLTŐ SZELEK

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2010

Írta: Emily Brontë
A mű eredeti címe: Wuthering Heights

Fordította: Sőtér István

A borítót tervezte: Balogh József

ISSN 2060-4769
ISBN 978 963 245 026 1

© Kiadta a Könyvmolyképző Kiadó, 2010-ben
Cím: 6701 Szeged, Pf. 784
Tel.: (62) 551-132, Fax: (62) 551-139
E-mail: info@konyvmolykepzo.hu
www.konyvmolykepzo.hu
Felelős kiadó: A. Katona Ildikó

Műszaki szerkesztő: Balogh József
Nyomta és kötötte a Kinizsi Nyomda Kft., Debrecen
Felelős vezető: Bördős János ügyvezető igazgató

Minden jog fenntartva, beleértve a sokszorosítás, a mű bővített, illetve rövidített kiadásának jogát is. A kiadó írásbeli engedélye nélkül sem a teljes mű, sem annak része semmilyen formában – akár elektronikusan vagy mechanikusan, beleértve a fénymásolást és bármilyen adattárolást – nem sokszorosítható.

Első fejezet

MOST TÉRTEM VISSZA LÁTOGATÁSOMBÓL; földesuramnál voltam: ő az egyedüli szomszédom, akiről szólni fogok. Valóban szép ez a tájék. Hiába kerestem volna még egy ilyen helyet egész Angliában, ahol ennyire távol lehetnék a nagyvilág tülekedésétől. Embergyűlölők mennyországa ez a vidék: Heathcliff meg én épp összeillő pár vagyunk, hogy ezt a remeteséget megosszuk egymással. Remek egy ember! Aligha sejtette, mennyire felmelegedett iránta a szívem, rögtön megérkezésemkor, midőn fekete szemébe pillantottam, mely oly bizalmatlanul fészkelte homloka alatt – mennyire megnyert, hogy ujjait makacs barátságталansággal kabátjába rejtette, amikor nevemet megmondtam.

– Heathcliff úrhoz van szerencsém? – kérdeztem.

Bólintás volt a válasz.

– Lockwood vagyok, az ön új bérlője, uram. Megtiszteltetésnek érzem, hogy ideérkezésem után nyomban kifejezhettem ön előtt reményemet az iránt, hogy nem voltam túlságosan terhére makacssággal, mellyel Thrushcross Grange bérletére törtem. Úgy hallottam minap, önnek az volt a terve...

– Thrushcross Grange az enyém, uram – szakított félbe. – És nem engedném, hogy bárki is terhemre legyen, ha módomban áll megakadályozni. Kerüljön beljebb!

A felszólítást összeszorított foggal dűnnyögte, mintha azt akarta volna mondani: „Menjen a patvarba!” A kertajtó, melynek támaszkodott, nem nyílt ki, hogy komolyan vehessem meghívását. De talán épp ez a körülmény bírta rá, hogy mégis elfogadjam.

Érdekelt ez az ember, aki még nálam is zárkózottabb.

Mikor látta, hogy lovam szügye már a kertajtónak feszül, kivette kezét a zsebéből, lekasztotta a láncot, és sietve elindult előttem az úton. Amint az udvarba értünk, odakiáltott valakinek:

– Joseph, vezesse el Lockwood úr lovát, és hozzon fel bort.

„Valószínűleg nincs több cselédje – gondoltam magamban. – Nem csoda, ha gaz veri fel az udvart, és a sövény is csak azért nem burjánzik el, mert a tehenek lelegelik.”

Joseph időses, sőt öreg ember volt, talán nagyon öreg, de csupa erő és egészség.

– Uram, segíts! – fohászkozott magában panaszos hangon, miközben elvezette a lovamat. Bosszús pillantása láttán jóhiszeműen arra gondoltam, hogy valószínűleg ebédje megemésztéséhez lesz szüksége égi segítségre, és kegyes fohászkozása nincs kapcsolatban váratlan megérkezésemmel.

Szelesdomb: így hívják Heathcliff házát. Ez a név találóan fejezi ki a légkör kavardását, melyet ez a hely viharos időben megszenved. Bizonyára egészséges és tiszta itt a levegő minden évszakban. Jól láthatjuk, milyen erővel fúj erre az északi szél, ha egy pillantást vetünk a ház végébe. Néhány félvállas, satnya fenyő áll ott, odább meg a csenevész sövény gallyai egy irányba nyúlnak, a nap alamizsnájáért esengőn. Az előrelátó építész szerencsére gondos munkát végzett:

a keskeny ablakok mélyen benn ülnek a falban, és szegletkövek védik a sarkokat.

Mielőtt átléptem volna a küszöböt, hátramaradtam, hogy megcsodáljam a homlokzatot díszítő fura domborműveket; különösen a főkapu körül voltak szép számban láthatók. Felül – omlatag griffmadarak és pucér kisfiúk között – felfedeztem az 1500-as évszámot és a Hareton Earnshaw nevet. Szívesen fűztem volna mindehhez néhány megjegyzést, és a ház rövid történetét is meghallgattam volna, ha a morc tulajdonos elmondja, ő azonban úgy állt a küszöbön, mint aki gyors belépésemre vagy végleges távozásomra vár, tehát nem akartam növelni türelmetlenségét, mielőtt a ház belsejét látom.

Egy lépés, s már benn álltam a család lakószobájában: előszobának vagy folyosónak nyomát sem leltem. Ez az a szoba, melyet ezen a vidéken „háznak” neveznek. Konyha és fogadószoba egyben. De azt hiszem, Szelesdombon a konyha a ház egy másik részébe szorult, mert valamelyik belső helyiségből élénk beszélgetést és konyhaeszközök zörgését hallhattam; a tágas tűzhely közelében sütő-, kenyérsütő- vagy főzőeszköznek nyomát sem láttam, ugyanígy rézserpenyők és ónfazekak sem díszítették a falat. Igaz ugyan, hogy a terem egyik végében hatalmas óntálak sora fénylett, ezüst korsókkal és edényekkel tarkázva, melyek egy terebélyes, tölgyfa pohárszéken tornyozódtak egészen föl a tetőig. Mennyezetet itt sohasem húztak a szoba és a fedélszerkezet közé, úgyhogy a ház egész csontváza szinte pőrén tárul a vizsgáló szem elé, kivéve azt a helyet, ahol eltakarja egy zablepénnyel, borjú- és ürücombbal, valamint sonkával megrakott faépítmény. A kandalló fölött néhány ócska mordály és egypár nyeregpisztoly függ, párkányára pedig három, tarkára festett teásdobozt helyeztek. A helyiségnek sima, fehér kőpadlója volt, a magas hátú, régi-es formájú székeket zöldre festették; egy-két testesebb, fekete szék

a homályos sarkokban terpeszkedik. A pohárszék alatt nagy, zsemle-színű vizsla heverészett, kölykeinek zsvajgó csapatával, és kutyák tanyáztak egyéb zugokban is.

A helyiségen és a berendezésen nem volt semmi rendkívüli: egyszerű, északi gazdálkodó tanyája lehetett volna. Konok arc és vaskos végtagok jellemzik az ilyen gazdálkodót, vaskosságát a szűk nadrág s a feszes lábszárvédő árulja el. Ilyen embert, aki karosszékét élvezzi, miközben nagy korsó sör habzik előtte a kerek asztalon, e dombok alján hat-hét mérföldes körzetben nem egyet találunk, ha idejében állítunk be ebéd után. De Mr. Heathcliff egyénisége különös ellentétben áll környezetével és életmódjával. Külsejében fekete bőrű cigány, öltözködésében és modorában: úriember – vidéki ember, falusi úr. Magas, tetszetős a termete, elhanyagoltságában sem züllött, inkább mogorva embernek látszik. Talán vannak, akik faragatlannak és gögösnek tartják, de valami benső rokonszenv azt súgja nekem, hogy tévednek. Ösztönösen érzem, hogy azért olyan tartózkodó, mert nem szereti a nagyhangú ömlengést, a kölcsönös kedveskedést. Szeretetét és gyűlöletét magába rejt, s tolakodásfélelnek tekintené, ha szeretnék vagy gyűlölnék. Bár lehet, hogy elhamarkodva ítélem meg, és minden fenntartás nélkül ruházom rá saját jó tulajdonságaimat. Nem lehetetlen, hogy Heathcliff egészen más okból vonakodik a felé nyújtott kezet elfogadni, mint én. Reméljük, hogy kettőnk közül én vagyok a különb. Hányszor mondotta drága jó anyám, hogy sohasem lesz meghitt otthonom, és épp a múlt nyáron bizonyítottam be, mennyire méltatlan vagyok az ilyen otthonra.

Gyönyörű időben egy hónapig élveztem a tengerpartot, s közben elbűvölő teremtéssel hozott össze a véletlen – igazi istennő volt a szememben, mindaddig, míg ügyet sem vetett rám. Sohasem vallottam neki szerelmet szavakkal, de ha a pillantások beszélni tudnak, a sült

bolond is kitalálhatta, hogy fülig szerelmes vagyok. Végre megértett és viszonzta a pillantásomat – minden pillantások legédesebbikével. Mit tettem azonban én? Szégyenkezve vallom be, hogy fagyosan magamba húzódtam, mint egy csiga. Minden pillantására hidegebb lettem és hátrább húzódtam csigaházamba, úgyszólván szegény kis ártatlan maga sem tudta végül, nem káprázott-e a szeme, és mert képzelt tévedése zavarba ejtette, igyekezett anyját távozásra rábeszélni. Szeszélyes viselkedéssel szívtelen kalandor hírébe keveredtem: én tudom csak, milyen méltatlanul.

Helyet foglaltam földesurammal szemközt a kandalló másik oldalán, és miközben a percnyi csendet az egyik kutya simogatásával próbáltam áthidalni, a dög otthagya kicsinyeit, és farkas módjára szimatolt a lábikráim körül; ajka lefittyedt, fogai megnedvedtek a harapás reményében. Simogatásomra hosszú morgás tört elő a torkából.

– Jobb, ha békén hagyja a kutyát – dörmögte Heathcliff mély hangon, egy rúgással hátrítván el a fenevad támadását.

– Nem szokta meg, hogy simogassák, vagy ölebként bánjanak vele.

Majd az egyik oldalajtóhoz lépett, és ismét kiszólt:

– Joseph!

Joseph dörmögött valamit a pince mélyéből, de nemigen sietett feljönni, így hát a gazda is lement utána, szemtől szembe hagyván engem a gonosz szukával és egypár ádáz, loboncos juhász-kutyával, melyek féltékenyen ügyeltek minden mozdulatomra. Kevés vágyat éreztem, hogy megismerkedjem agyaraikkal, ezért ülve maradtam, azt gondolván, nem fogják megérteni a néma sértéseket. Szerencsétlenségemre torz arcokat kezdtem vágni a kedves hármas felé, mindaddig, míg egyik arcmozdulatom úgy felbőszítette öngyágát, hogy

hirtelen nekivadult, és a térdemnek ugrott. Hátralöktem, és azon igyekeztem, hogy az asztal közöttünk maradjon, ezzel azonban az egész kutyatábort magamra uszítottam. Fél tucat négylábú, különböző korú és alakú fenevad támadt a közös prédára, mindenféle rejtett zugokból. Én úgy éreztem, csizmámat és kabátom szárnyát pécézték ki; miközben a fejlettebb harcosokat a piszkavassal próbáltam távol tartani magamtól, kénytelen voltam fennhangon kérni a háziak segítségét a megbomlott béke helyreállításához.

Heathcliff és az inas bosszantó nyugalommal másztak elő a pincéből; azt hiszem, egy gondolattal sem jártak gyorsabban, mint rendszeren, noha az egész házat felverte a viharzó csaholás és ugatás. Szerencsére a konyhában levők közül fürgébb volt valaki. Egészségtől kicsattanó arcú nő rontott közénk, feltűzött szoknyában, meztelen karral, tűztől kipirult arccal, kezében egy serpenyőt rázva. Oly ügyesen használta ezt a fegyvert és a nyelvet, hogy a roham – mintegy varázsütésre – visszahúzódtott, és egyedül ő maradt a színen. Keble hullámozott, akár a tenger szélvész után. Végre azután megjelent a gazda is.

– Mi az ördög történik itt? – kérdezte, és úgy mért végig, hogy az eddigi barátságtalan fogadtatás után ezt már alig tudtam zsebre vágni.

– Mi az ördög? – dörmögtem. – Veszett disznók csordájába sem költözhetett volna gonoszabb szellem, mint a maga állataiba, uram. Itt hagyni egy ideget, ebben a tigrisketrecben!

– Nem bántanak azok senkit, aki nem nyúl semmihez – jegyezte meg, élém rakván a palackot, és megigazítván az elmozdult asztalt. – Úgy van az rendjén, ha éberek a kutyák! Igyék egy pohárral!

– Köszönöm, nem kérek.

– Megharapták talán?

– Csak mertek volna! Szép kis emléket kaptak volna tőlem!

Heathcliff arca megenyhült egy halovány mosolyban.

– Ejnye – mondotta –, maga idegesnek látszik, Lockwood úr. Nosza, igyék egy kis bort! Olyan ritka a vendég ebben a házban, hogy bevallom, én meg a kutyáim nem is igen tudjuk, hogyan kell fogadnunk őket. Egészségére, uram!

Ittam, és visszakoccintottam: kezdtem rájönni, hogy ostobaság volna duzzogni fél tucat kutya neveletlen viselkedése miatt. Különben sem akartam több alkalmat szolgáltatni ennek az embernek, hogy az én káromon mulasson: mert már kezdett így alakulni a helyzet. A dolgok bölcs mérlegelésével ő is belátta, hogy nincs értelme megsérteni a jó bérlőt, lazított hát szűkszavú beszédmodorán, melyet főként a névmások és segédigék mellőzése jellemezett, és olyan tárgyat keresvén, mely engem is érdekelhet talán, lakóhelyem előnyeit és hátrányait kezdte taglalni. Ezekben a kérdésekben nagyon tájékozottnak látszott, és mielőtt hazafelé készülődtem, annyira felbátorodtam, hogy újabb látogatás tervét kezdtem érlelni magamban. Ő azonban szemmel láthatóan nem kívánta, hogy még egyszer betörjek hozzá. Pedig fel fogom keresni még. Nem győzők csodálkozni, mennyire társas lény vagyok még én is hozzá képest.

Második fejezet

TEGNAP DÉLUTÁN KÖDÖS ÉS HIDEG VOLT AZ IDŐ. Szívesebben maradtam volna otthon, dolgozószobám tüze mellé húzódva, mint hogy szélben és sárban Szelesdomb felé gázoljak. Ebéd után tehát felmentem a szobámba. (Mellesleg szólván tizenkettő és egy óra között szoktam ebédelni. Házvezetőnőm, egy tiszteletre méltó idősebb asszony, akit öreg házibútoroként vettem át a birtokkal, nem tudja vagy nem akarja megérteni azt az óhajomat, hogy öt órakor tálaljanak.) A lépcsőn felmenet ilyen rest gondolatokban törtem a fejem, mikor azonban szobámba bejutottam, egy cselédlányt találtam ott, aki térdre állva, kefékkel és szenesvödörökkel körülvéve épp hatalmas port vert, amint a lángot nagy halom hamuval kioltotta. Ez a látvány rögtön elvette kedvem az otthonmaradástól. Fogtam a kalapomat, és négy mérföldnyi gyaloglás után megérkeztem Heathcliff kertjének kapujához, és épp idejében, hogy bemeneküljek a hirtelen kitört hóvihar első pihéitől.

Ezen a kopár dombtetőn feketére fagyott a föld, és a szél csontomig átjárt. Mivel nem tudtam kiakasztani a láncot, átmásztam a kerítésen, és végigszaladtam a kikövezett úton, melyet elszórt

pöszmétebokrok szegélyeztek kétoldalt. Hiába kopogtattam azonban bebocsátásért: csak kezem fájdukt meg belé, és a kutyákat vertem fel vele.

– Nyomorultak! – káromkodtam magamban. – Megérdemelnétek, hogy örök magányra kárhozzatok ezért a finom vendégszeretetért. Legalább a kaputokat ne reteszelnétek el fényes nappal. Csak azért is bejutok rajta!

Ezzel az elhatározással megragadtam a kilincset, és ráztam, cibáltam teljes erőmből. A savanyú képű Joseph kidugta fejét a szénapadlás egyik kerek ablakán.

– Mit akar itt? – kérdezte. – A gazda lement a karámba. Ha szólni akar vele, kerüljön a csűr mögé.

– Senki sincs odabenn, hogy kinyissa a kaput? – kiabáltam.

– Nincs itt senki, csak az ifiasszony, az pedig nem gyün kinyitni. Tüle akár egész éjszaka itt lármázhat.

– De miért? Nem tudná-e neki megmondani, Joseph, hogy ki vagyok?

– Nem biz én! Eszem ágába sincs! – dörmögte, és visszahúzta a fejét.

Sűrűbben kezdett esni a hó. Még egyszer megragadtam a kilincset, hogy ismét megpróbálkozzam, mikor egy fiatalember jelent meg, kabát nélkül, vállán vasvilla. Intett, hogy kövessem, és miután átmentünk a mosókonyhán s egy kikövezett térségen, hol szénarakást, szivattyút és egy galambdúcot láttam, végre megérkeztünk a tágas, meleg, barátságos terembe, ahol első alkalommal fogadtak. Szénből, tőzezből és fából rakott tűz lobogott meghitt sugárzással, s a bőséges vacsorára megterített asztal mellett most láthattam először a „fiatalasszonyt”, kinek létezéséről mindeddig nem is tudtam. Meghajoltam, és vártam, hogy helyel kínáljon. Rám nézett némán és érzéketlenül.

– Rossz idő – jegyeztem meg. – Azt hiszem, asszonyom, az ajtaja láthatta kárát, hogy a cselédek oly nehezen mozdulnak. Nagy munkámba került, míg meghallottak.

Még most sem szólt. Nagy szemeket meresztettünk egymásra. Az ő nézésében volt valami hideg és kifejezéstelen, ami meglepett és zavarba hozott.

– Üljön le! – dűnnyögte a fiatalember. – Ő is itt lesz mindjárt.

Engedelmeskedtem. Megköszörültem torkomat, és a hitvány Junót szólítottam, aki nagy kegyesen megmozdította farka végét, annak jeléül, hogy megismert.

– Szép állat! – próbálkoztam ismét. – El akarja ajándékozni a kicsinyeket, asszonyom?

– Nem az enyémeek – mondotta a szeretetre méltó háziasszony, aki még Heathcliffnél is visszataszítóbban viselkedett.

– Kedved kedvencei talán amazok között vannak? – kérdeztem egy párna felé mutatva, melyen macskákat véltem megpillantani.

– Furcsa kedvencek lennének! – jegyezte meg gúnyosan. Szerencsétlenségemre egy csomó elejtett üregi nyúl feküdt a sarokban. Még egyszer megköszörültem torkomat, és közelebb húzódván a tűzhelyhez, az idő zordságáról kezdtem beszélni.

– Nem kellett volna eljönnie hazulról – mondotta, s felkelvén két festett pléhdobozért nyúlt a kandallópárkányra.

Eddigi helyén homályban ült, most azonban teljes fényben láttam arcát és alakját. Karcsú volt, és még alig nőhetett ki a lánykorból; csodálatos termet és a legtökéletesebb arcocska, melyet életemben megbámulhattam; szelíd szépsége, mint egy virágé; lenhájának aranygyűrűi szabadon övezik nyakát: ha szemében nem bujkálna ott az iménti hidegség, ellenállhatatlan volna. Könnyen hevülő szívem szerencséjére gúnyt és valami névtelen kétségbeesést láttam

a szemében. Mindez eléggé meglepett. Nem érte fel a dobozokat: megmozdultam, hogy segítségére legyek. Úgy fordult felém, mint a fősvény, akit rajtakapnak, amint pénzt számolja.

– Nincs szükségem a segítségére! – förmedt rám. – Le tudom venni magam is!

– Meghívták teára? – fordult felém ismét, kötényt kötvén nagyon tiszta, fekete ruhájára; kezében, a kanna fölé, kanálnyi tealevelet tartott.

– Igazán jólesne egy csészével – mondtam.

– Meghívták? – kérdezte ismét.

– Nem – feleltem félig mosolyogva. – De ezt maga is megtehetné!

Lecsapta a teát s a kanalat, rosszkedvűen visszaült székére. Homloka ráncot vetett, piros alsóajka lebiggyedt, mint a gyermeké, aki tüstént sírva fakad.

Közben a fiatalember valami kopott kabátot vett a hátára, és a tűz elé állván, szeme sarkából mért végig engem, mintha elintézetlen, halálos vizsály lenne közöttünk. Most már nem tudtam, vajon cseléd-e vagy családtag? Öltözéke és beszéde közönséges volt, nyomát sem leltem nála Heathcliff és Heathcliffné tagadhatatlan választékosságának. Dús, barna üstöke borzas volt és ápolatlan, pofaszakállá benőtte az arcát, mint egy medvének, keze olyan, mint valami közönséges földművesé. Mégis fesztelenül, mondhatni gőgösen viselkedett, és éppen nem tanúsított szolgálai alázatot a ház úrnője irányában. Mivel nem találtam semmit, ami társadalmi helyzetére nézve útba igazított volna, legokosabbnak tartottam, ha nem veszek tudomást furcsa viselkedéséről; öt perccel később Mr. Heathcliff megérkezése legalább némileg enyhítette kellemetlen helyzetemet.

– Amint látja, uram, ígéretemhez híven eljöttem – üdvözöltem őt színlelt vidámsággal. – Attól tartok, a zord idő arra kényszerít, hogy egy félórára menedéket kérjek magától.

– Félórára? – kérdezte, leráztván ruhájáról a fehér pelyheket. – Csodálom, hogy a legnagyobb zimankót választja kóborlásaira. Tudja-e, hogy életével játszik, ha eltéved az ingoványban? Még aki a környéket jól ismeri, az is eltéved ilyen estéken; és mondhatom önnek, semmi kilátás arra, hogy az idő megváltozzék!

– Talán akad béresei közül valaki, aki hazakísérne, s nálam maradna reggelig. Tudna mellém adni egy embert?

– Nem. Senkit sem!

– Csakugyan? No nem baj, majd saját ösztönömré bízom magam!

– Hm.

– Mi lesz már azzal a teával? – kérdezte a kopottkabátos, a fiatal nőre emelvén mogorva tekintetét.

– Ő is kap? – fordult az asszony Heathcliffhez.

– Csak készítse el! – s oly nyersen válaszolt, hogy egészen meghökentem. A hang, mellyel e szavakat mondotta, igazi rossz emberre vallott. Mind kevésbé voltam hajlandó Heathcliffet remek fickónak nevezni. Mikor elkészült a tea, az asztalhoz hívott:

– Hozza közelebb a székét!

Mindnyájan, beleértve a parlagi fiatalembert is, az asztal köré telepedtünk, és szigorú csendben étkeztünk.

Úgy éreztem, ha én okoztam ezt a hideg hangulatot, az én kötelességem, hogy el is oszlassam. Csak nem ülnek mindennap ilyen komoran és hallgatagon! Bármily rossz természetűek is, csak nem lehet mindennapos náluk ez a zord ábrázat!

– Különös – mondtam, felhajtván az első csésze teát, s a másodikat vártam –, különös, hogy a szokás mennyire meg tudja

változtatni ízlésünket és gondolatainkat! Sokan vannak, akik nem tudnák elképzelni, hogy boldog lehessen valaki ebben a teljes visszavonultságban, melyet ön is kedvel, Heathcliff úr; merem állítani, hogy családjá körében, szeretetre méltó feleségével, ki bizonynyal házának és szívének jó szelleme...

– Szeretetre méltó feleségem? – szakított félbe csaknem sátáni vigyorral. – Hol van ő, hol van az én szeretetre méltó feleségem?

– Heathcliffnére gondolok, az ön feleségére!

– Értem! Ön valószínűleg úgy gondolja, hogy lelke őrangyallá változott, és most Szelesdombra vigyáz, noha teste eltávozott onnét. Így érti?

Észrevettem baklövésemet, és igyekeztem jóvátenni. Láthattam volna, sokkalta nagyobb közöttük a korkülönbség, hogysem férj és feleség lehetnének. Az egyik negyven év körül járt, és ebben a megállapodott korban a férfiak nemigen áztatják magukat, hogy fiatal lányok szerelemből mennek hozzájuk. Ez az álom hanyatló éveink csalóka vigasza lesz. A másik alig látszott tizenhétnek.

Ekkor átvillant rajtam:

„Ez a fajankó, aki mellettem hörpöli teáját, és mosdatlan kezébe fogja a kenyeret, ez lesz a férj, bizonyára ő a fiatal Heathcliff. Így jár az, aki élve eltemetkezik. Hozzáment ehhez a paraszthoz, mert nem tudja, hogy vannak különbek is. Szomorú sors! Gondom lesz rá, hogy megbánja választását.”

Ez utóbbi gondolat talán kérkedésnek látszik, pedig nem az. Szomszédom egészen visszataszító volt; ami pedig engem illet, nemegyszer tapasztaltam, hogy tudnék hódítani.

– Ez a menyem – mondotta házigazdám, s ezzel megerősítette gyanúmat. Miközben beszélt, furcsa pillantást vetett az asszony felé,

és az ilyen pillantás méltán látszhatott gyűlöletesnek, feltéve, hogy arcizmai a lélek érzelmeit fejezik ki, mint más emberé.

– Valóban, értem már! Ön hát e tündérkirálynő boldog férje! – fordultam szomszédom felé.

Most még az előbbinél is nagyobb hibát követtem el. A fiatalember bíborvörös lett, és összeszorította öklét, mintha rögtön rám akarna rohanni. De türtőztette magát, és dühét egy félhangon elmormogott káromkodásba fojtotta, melyről nem akartam nyíltan tudomást venni.

– Találgatásai nem szerencsések, uram – jegyezte meg házigazdám. – Egyikünk sem mondhatja magáénak az ön tündérkirálynőjét. Férje meghalt. Mondottam, hogy menyem, tehát fiam feleségének kellett lennie.

– S ez a fiatalember...

– Természetesen nem az én fiam.

Heathcliff ismét mosolygott, mintha jó tréfa volna, hogy neki tulajdonították e medve apaságát.

– Az én nevem Hareton Earnshaw – dörmögte a másik. – És azt ajánlom önnek, tartsa tiszteletben.

– Azt hiszem, nem követtem el semmi tiszteletlenséget! – vágtam vissza, s mulattam magamban harcias bemutatkozásán.

Előbb fordítottam el róla pillantásomat, mint ő énrólam, mert féltem, hogy felpofozom, vagy nagyot nevetek. Kezdtem rosszul érezni magam ebben a kellemes családi körben. A testi jó érzést, mely kezdetben elfogott, elnyomta már a feszült hangulat. Feltettem, hogy alaposan meggondolom, mielőtt harmadszor is ide merészkednék közéjük.

Az étkezést befejeztük, és mivel senki sem akarta megindítani a társalgást, az ablakhoz léptem, és kitekintettem, milyen az idő. Szomorú látvány tárult elém: máris leszakadt az éjszaka, ég és dombok egybefolytak a szél s a hó örvényeiben.

– Azt hiszem, nem jutok haza vezető nélkül! – kiáltottam. – Az utakat betemette a hó, s egy lépésnyit sem lehet előre látni.

– Hareton, helyezd biztonságba a juhokat a csűrben. Betemeti őket a hó, ha a karámban maradnak: ne felejtsetd elébük tenni a deszkafalat! – mondotta Heathcliff.

– De mit csináljak én? – kérdeztem növekvő ingerültséggel.

Kérdésekre senki sem felelt. Miközben körülnéztem, csak Josephet láttam, amint egy tál zabdercét hozott a kutyáknak, s Heathcliffnéét, ki a tűz fölé hajolva azzal szórakozott, hogy egy csomag gyújtót égetett el, mely a kandallóról esett le, mikor a teásdobozt visszatette. Joseph lerakta terhét, majd bírálón körülpillantott a teremben, és panaszos hangon így szólt:

– Nem tudom, hogy ülhet itt veszteg a tűz mellett, mikor mindenki a dolgát végzi odaki. Igazi semmirekellő, kár a szót is pazarolni rá... sohasem hagy fel a rossz szokásaival, és magát is elviszi az ördög, mint az anyját, annak idején!

Első percben azt hittem, hogy nekem szól ez a szónoki remekmű, s mivel már amúgy is elég dühös voltam, nekikészülődtem, hogy kitegyem a szűrét ennek az öreg mihasznának. De Heathcliffné megelőzött:

– Vén képmutató! – kiáltotta. – Nem félsz, hogy téged visz el az ördög, ha sokat emlegeted? Annyit mondok, még egyszer fel ne dühösíts, mert megátkozlak, és elnyel a pokol. Megállj! Nézz csak ide, Joseph! – folytatta, leemelvén egy nagy fekete könyvet a polcra. – Megmutatom neked, mennyire jutottam a fekete mágiában. Nem sokára úgy értek már hozzá, hogy az egész házat kordában tartom vele. Nem véletlen, hogy megdőglött a vörös tehén, és a csúzt aligha kaptad égi kegyelemből!

– Átkozott, átkozott! – lihegte az öreg. – Ments meg, Uram, a gonosztól!

– Hiába minden: már elvesztél. Úgy vigyázz, hogy bármikor megsebezhetlek. Megmintázlak mindnyájatokat viaszból és agyagból, és jaj annak, aki átlépi azt a határt, melyet elébe szabtam. Jaj annak: most nem mondom meg, mi történik veled, de még megláthatod. Most menj. De ne feledd: szemmel tartalak.

A kis boszorkány szép szemében gonoszkodó fény villant, és Joseph tántorogva, rimánkodva, őszinte rémületben hagyta el a szobát. „Átkozott, átkozott!” – hajtogatta. Úgy gondoltam, a fiatalasszony kedvét leli az ilyen hátborzongató tréfákban, és most, hogy egyedül maradtunk, megpróbáltam nehéz helyzetemre terelni figyelmét.

– Asszonyom – mondtam komolyan –, meg kell bocsátania, ha zavarom. Önhöz fordulok, s ezt azért merészelem, mert ilyen archoz csak jóságos szív járulhat. Bizonyára akadnak az úton olyan ismeretőjelek, melyek megkönnyítik hazatérésemet. Hisz éppúgy nem tudom, merre menjek haza, mint ahogy maga sem tudná, hogy jusson most Londonba.

– Menjen azon az úton, amelyiken jött – felelte, összekuporodva a karosszékekben, egy gyertyával s a nyitott nagy könyvvel maga előtt.

– Rövid tanács, de jobbat nem adhatok.

– És ha azt hallja majd, hogy holtan találtak meg egy hóborította mocsárban vagy árokban, nem bántja majd a lelkiismeret, hogy ez némileg a maga hibája is?

– Mit tegyek? Nem kísérhetem el, még a kert faláig sem engednék egyedül.

– Nem kísérhet el! Hogy jutna eszembe azt kérni magától, hogy csak a küszöböt is átlépje miattam ilyen időben? Arra kérem csupán, magyarázza meg, merre menjek, nem pedig, hogy velem jöjjön! Vagy legalább beszélj rá apósát, hogy kísérőt adjon mellém.

– De kit? Nincs itt más, csak ő, Earnshaw, Zillah, Joseph és én.
Melyiket kívánja?

– Nincsenek béresek a tanyán?

– Nincs itt senki, rajtunk kívül.

– Akkor hát itt kell maradnom!

– Ezt beszélje meg a gazdával. Mindehhez semmi közöm!

– Remélem, jó lecke volt, hogy többé ne legyen váratlan vendég ezen a vidéken – hallatszott Heathcliff nyers hangja a konyha küszöbéről. – Ami az ittmaradást illeti, nem készültem fel látogatók fogadására. Ha akarja, megoszthatja az ágyat Haretonnal vagy Josephfel.

– Aludhatok egy széken is, ebben a szobában.

– Nem, nem! Az idegen csak idegen, akár szegény, akár gazdag. Nem maradhat itt felügyelet nélkül – mondta ez a faragatlan alak.

Ezzel a sértéssel vége lett türelmemnek. Felháborodásomat nem titkoltam tovább, kirohantam az udvarra, és sietségemben majdnem fellöktem Earnshaw-t. Olyan sötét volt, hogy még a kijáratot sem láttam, és miközben összevissza tapogatóztam, újból megfigyelhettem, hogyan viselkednek egymás között. A fiatalember mutatkozott irányomban először barátságosnak:

– Elkísérem a parkig – mondotta.

– Elkíséred a pokolba! – kiáltott fel a gazda. – És ki látja el a lovakat?

– Megéri egy emberélet, hogy ez egyszer ne törődjünk a lovakkal! Valakinek el kell mennie velem! – mondotta Heathcliffné, nyájasabban, mint hittem volna.

– Ha maga parancsolja, akkor nem! – csattant fel Hareton. – Csak maradjon nyugton, ha ennyire kedves magának!

– Remélem, majd megkísérti a szelleme! S remélem, Heathcliff nem kap új bérlőt, amíg Thrushcross Grange áll – vágott vissza élesen az asszony.

– Ez azután szépen átkozódik! – dörmögte Joseph, akit most vettem csak észre. Úgy ült, hogy mindent jól hallhatott: egy istállólámpa fényénél fejte a teheneket. Minden teketória nélkül megragadtam a lámpát, és miközben odakiáltottam, hogy holnap visszaküldöm, rohantam a közeli kijárat felé.

– Ellopja a lámpát! – kiáltotta az öreg, s igyekezett utolérni. – Hé, Gnasher! Hé, Wolf! Csípd meg! Csípd meg!

Mikor kinyitottam a kiskaput, két bozontos szörnyeteg ugrott a torkomnak, felborítottak, és a lámpát is kioltották: Heathcliff és Hareton durva nevetése betetőzte dühömet és megaláztatásomat. Szerencsére a vadállatok inkább hajlottak arra, hogy elnyújtózzanak a földön és a farkukat csóválják, mint hogy élve felfaljanak; azt azonban nem tűrték, hogy felemelkedjem, és a földön kellett maradnom, míg rosszindulatú gazdáik ki nem szabadítottak. Akkor kalap nélkül, haragtól remegve rájuk parancsoltam, hogy engedjenek ki azonnal – ha itt tartanak egy perccel is tovább, megbánják –, öszszefüggéstelen és változatos fenyegetéseim Lear királyhoz is méltók lehettek volna.

Nagy izgalmamban eleredt az orrom vére; Heathcliff tovább nevetett, én pedig káromkodtam. Nem tudom, hogyan végződött volna ez a jelenet, ha nem akad a közelben valaki, aki bölcsebb nálam, és jobb indulatú, mint Heathcliff. Zillah volt az, a természetes gazdasszony, aki végre is előkerült, hogy megnézzé, mi történik. Először azt hitte, hogy el akarnak tenni láb alól, és mivel nem mert Heathcliffnek támadni, hangjának minden erejét a fiatalabbik fickó ellen fordította.

– No hát, Earnshaw úr – kiáltotta –, kíváncsi vagyok, mi fog még nálunk történni! Lemészároljuk az embereket a küszöbön? Micsoda ház! Micsoda ház!... Nézze csak szegény fiút, biz' isten, megfullad!

Elég! Elég! Ez nem mehet így tovább! Jöjjön be, majd én rendbe hozom. Nyugodjék meg!

Így szólt, s egy korsó jeges vizet öntött a nyakamba, és betuszkolt a konyhába. Heathcliff bejött velünk, és hirtelen jókedve egy csapásra eltűnt; visszasüllyedt megszokott mogorvaságába.

Nagyon rosszul éreztem magam, fejem kóválygott, alig álltam a lábamon, és így akaratom ellenére is el kellett fogadnom e hajlék vendéglátását. Házigazdám meghagyta Zillah-nak, hogy egy pohár pálinkát adjon nekem, azután átment a szomszéd szobába. Zillah részvételt volt irántam, és pontosan teljesítette gazdája parancsát, magamhoz térített, majd elvezetett, hogy megmutassa ágyamat.

Harmadik fejezet

MIKÖZBEN FELVEZETETT A LÉPCSŐN, megkért, takarjam el a gyertyát, és ne csináljak zajt; gazdájának ugyanis nemigen lenne ínyére, ha tudná, hogy abban a szobában akar elhelyezni, ahová nem szívesen bocsát be idegent. Megkérdeztem, mi lehet az oka. Azt felelte, nem tudja, hisz alig egy-két éve szolgál itt, s a háziaknak annyi különös szokásuk van, hogy nem győzheti kíváncsisággal.

Magam is épp eléggé kábult voltam ahhoz, hogy kíváncsiskodjam, magamra zártam hát az ajtót, s megkerestem az ágyat. Az egész bútorzat egy székből, egy almáriumból s egy nagy tölgyfa szekrényből állott, felső részén négyszögletes nyílásokkal, melyek kocsiablakokhoz hasonlítottak. Odaléptem ehhez a különös építményhez, és jobban megnéztem: most vettem észre, hogy furcsa, régimódi ágy ez, szükségtelemné teszi, hogy külön szobája legyen minden családtagnak. Fülkét alkotott, melyben az ablak párkányát asztalként lehetett használni. Kizártam az ágy deszkaajtóját, beléptem a gyertyával, bezárkóztam, és máris biztonságban éreztem magam Heathcliff-től vagy akárki mástól.

Az ablak párkányán, ahová lámpámat helyeztem, egymásra halmozott, penészes könyvek heverték, a deszkát késheggyel karcolt bevésések borították. E bevésések hol kisebb, hol nagyobb betűkkel ugyanazt a nevet ismételték: Catherine Earnshaw, majd Catherine Heathcliff, sőt itt-ott Catherine Linton.

Súlyos kábulatomban fejemet az ablaknak támasztottam és egyre betűztem: Catherine Earnshaw... Heathcliff... Linton... míg csak le nem csukódtak szemeim. Alig maradtam így öt percig, villogó fehér betűk váltak ki a homályból, kísértetekként: a levegő megtelt Catherine-ekkel. Mikor felkeltem, hogy elúzzem magamtól ezt a toladó nevet, észrevettem, hogy gyertyám kanóca az egyik ódon kötetre hajlik, és égett borjúbőr szaga tölti meg a fülkét. Megigazítottam a gyertyát, és egyaránt szenvedve a hidegtől, valamint állandó émelygéseimtől, felültem, és kinyitottam térdemen a megsérült kötetet. Biblia volt, igen finom betűkkel, de dohos szag áradt belőle; a címlapon ezt a bejegyzést találtam: „Catherine Earnshaw könyve”, s egy csaknem negyedszázados évszámot. Becsuktam a könyvet, másikat ütöttem fel, majd ismét másikat, mindegyiket szemügyre vettem, sorjában. Catherine gondosan válogatta össze könyveit, melyek használt állapotukban arról tanúskodtak, hogy gyakran, ha nem is mindig rendeltetésük szerint használta őket: alig volt fejezet, mely mellett ne ékeskedett volna tollal, esetleg írónnal odavetett bejegyzés, vagy valami hasonló, úgyhogy egy körömnnyi hely sem maradt a könyvben fehérén. Itt-ott mondattöredékeket találtam, másutt szabályszerű naplót alkottak a kiforratlan, gyermekes írással rótt sorok. Egy fehér lap homlokán – milyen drága kincs lehetett egy-egy ilyen lap Catherine-nek! – ügyetlen, de találó vonásokkal felrajzolt torzkép ábrázolta, nagy öröömre, Joseph barátomat. Tüstént felébredt

érdeklődésem az ismeretlen Catherine iránt, és elkezdtem kibetűzni a félig elmosódott írásjeleket.

„Borzasztó vasárnap!” – Így kezdődött a következő fejezet. – Bár csak visszajöhetne apám! Hindley ugyancsak kevésbé tudja pótolni őt... Kegyetlenül bánik Heathcliff-fel... H. meg én fel fogunk lázadni... Ma este tettük meg az első lépést.

Egész nap zuhogott, mintha öntötték volna. Nem mehettünk el a templomba, úgyhogy Josephnek kellett ájtatosságot tartania a padlásszobában. Miközben Hindley és felesége odabenn melegedtek a jó tűznél – bizonyára jobb dolguk volt, mint hogy a bibliát olvassák – Heathcliff, én és a szegény kis béresgyerek parancsot kaptunk, hogy imakönyveinkkel a padlásra vonuljunk. Ott egy zsák magra telepedve nyöszörögtünk és dideregtünk, remélve, hogy Joseph is dideregni fog, és így jobbnak látja majd rövidre fogni buzdításait. Mekkora tévedés! Pontosan három óra hosszat tartott az ájtatosság, és bátyám még így sem átallott ránk förmedni, mikor visszatértünk: Mi az? Máris befejeztétek? – Azelőtt vasárnap délután megengedték, hogy játszhassunk, feltéve, hogy nem csinálunk nagy zajt; most a legkisebb nevetés is elég, hogy sarokba térdeltessenek.

– Elfelejtitek, ki az úr a háznál? – kiabált a zsarnok. – Összetöröm, aki feldühösít valamivel! Csendet és feltétlen engedelmességet kívánok tőletek! Te csináltad ezt, fiam? Frances, édesem, húzd meg a haját! Hallottam, amint csettintett az ujjával.

Frances jó erősen meghúzta a fiú haját, majd férje térdére telepedett. Úgy ültek ott, mint két kisgyerek, egy óra hosszat csak csókolóztak és gügyögtek egymásnak, furcsa és lehetetlen szavakat, melyeket mi szégyellnénk. Összehúzódtunk, amilyen kényelmesen csak lehetett, a pohárszék alatt. Kötényeinkből függönnyt csináltam

búvóhelyünk elé, mikor épp belépett Joseph, aki már végigjárta az istállókat. Letépte függönyünket, pofon ütött, és alaposan öszszeszedott:

– Alig temették el az urat, vége sincs még a vasárnapnak, az evangéliom szava a fületekben van még, s máris játszani merészeltek! Szégyelljétek magatokat! Maradjatok veszteg, gonosz gyerekek! Van itt elég jó könyv, olvassatok. Maradjatok veszteg, és gondoljatok a lelketekkel!

Ezt mondván, úgy ültetett bennünket, hogy a tűz távoli halvány fénye épp megvilágította a ránk erőszakolt öreg salabaktert.

Nem volt semmi kedvem az olvasáshoz. Megfogtam a könyv ragadós tábláját, a kutyák közé vágtam, és kijelentettem, hogy utálok a jó könyveket. Heathcliff egy rúgással hasonlóképp cselekedett. Ezután jött csak a zenebona!

– Hindley úr! – kiabált a mi káplánunk. – Gyűjjék csak ide kegyelmed! Cathy kisasszony elszakította az *Üdvösség Sisakjának* tábláját, Heathcliff pedig megtaposta a *Kárhozathoz Vezető Széles Út* első részét. Maga tűri, amit ezek csinálnak? Az öregúr nem hagyta vóna; persze ő már nincs itt!

Hindley nem volt rest, s otthagya paradicsomát a tűz mellett: egyikünket gallérjánál, másikunkat karjánál ragadott meg, és kilökött a konyhába, Joseph pedig bizonygatta, hogy a krampusz eljön majd értünk; odakint mindketten meghúzódtunk egy-egy sarokban, és vártunk sorsunkra. Nekem kezem ügyébe került a polcon ez a könyv s egy üveg tinta, kinyitottam a ház ajtaját, s a beszűrődő fénynél húsz percet töltöttem írással. Pajtásom azonban már türelmetlenkedik! Ő azt javasolja, lopjuk el a tejesasszony nagy köpenyét, terítsük magunkra, és csatangoljunk egyet a lápon! Jó gondolat! Majd ha belép az öreg, azt hiheti, hogy jóslata beteljesedett. Ott se lesz hidegebb és nedvesebb, mint idebenn!”

Úgy látszik, Catherine megkísérelte megvalósítani tervét, mert a következő mondatban más tárgyra tér át, mégpedig panaszos hangon!

„Sose hittem volna, hogy Hindley így megríkasson! Úgy fáj a fejem, hogy nem tudom a párnán tartani! Csak azért sem engedek neki! Szegény Heathcliff! Hindley úgy bánik vele, mint egy csavargóval, nem engedi, hogy velünk legyen, velünk étkezzék! Megtiltotta, hogy együtt játsszunk, és azzal fenyegetőzött, hogy kiűzi a házból, ha nem tartjuk meg parancsait. Még atyánkat is hibáztatta (hogy is merészt ilyet?), amiért túlságosan elnéző volt H. irányában, és esküdött, hogy ő majd megmutatja!”

El-elnyomott az álom a megsárgult lap fölött, és szemem a kézírásról a nyomtatott sorokra tévedt. Piros betűs címet láttam: „Hetven-szer Hét és az Első a Hetvenegyedik Hét közül. Nagytiszteletű Jabes Branderham szentbeszéde, melyet Gimmerton Sough kápolnájában elmondott.” Miközben félig öntudatlanul azon törtem a fejem, mire is mehetett Jabes Branderham a tárgyával, hátradőltem az ágyon, és elaludtam. Sajnos, a rossz tea és a rossz hangulat következményei hamar mutatkoztak. Mi más okozhatta volna, hogy ilyen rossz éjszakát töltöttem? Semmihez sem hasonlíthatom, mióta csak tudom, mi a szenvedés.

Álmom már félig éber állapotomban kezdődött. Úgy látszott, reggel van; útnak indultam, hogy hazatérjek, vezetőm az öreg Joseph volt. Több yard vastag hó fedte az utat. Nehezen haladtunk előre, és útitársam szüntelenül korholt, amiért a zarándokbotot nem vittem magammal: azt mondta, hogy anélkül sohasem léphetek be a házba, és büszkén rázta a maga fütykösét. Rájöttem, hogy ezt nevezte zarándokbotnak. Először nem értettem, mi szükségem volna efféle fegyverre, hogy tulajdon lakásomba bejussak. Később

világosság gyúlt bennem. Nem is hazafelé tartottunk, hanem Jabes Branderham prédikációjára, ki a „Hetvenszer hét” textusáról fog prédikálni. Egyikünk – Joseph, a prédikátor, vagy jómagam – elkövette az első bűnt a hetvenegyedik hét közül: ezt nyilvánosan fejére olvassák, majd kiközösítik.

Megérkeztünk a kápolnába. Sétáim során kétszer-háromszor elhaladtam már előtte; egy kis lankán fekszik, két domb között, meglehetősen magasan, a mocsár közelében, melynek tözeges sara, úgy mondják, épségben őrzi meg az ott nyugvó holttesteket. A tető egyelőre ép; de mivel a lelkipásztor évi járandósága nem több hús fontnál s két szobából álló lakásnál – mely legjobb úton van afelé, hogy csak egy szoba maradjon belőle –, egy lelkész sem akarja vállalni a kápolnával járó terheket, már csak azért sem, mivel a közbeszéd szerint hívei inkább eltűrnék, hogy éhen haljon, mintsem hogy akár egy pennyvel is növeljék jövedelmét. Akármint volt is a dolog, álomban Jabes nagyszámú és figyelmes gyülekezettel dicsekedhetett; prédikált – szent Isten! – prédikációja négyszázkilencven részre tagozódott, mindegyik felért hosszúságban egy rendes prédikációval, és egy külön bűnről szólott mindegyik. Honnét szedte ezeket, nem tudom. Maga módján magyarázta a szövegeket, és úgy látszott, fontos volt, hogy a hívő minden alkalommal más bűnt kövessen el. Egészen furcsa bűnök voltak ezek, soha nem hallott vétkek, melyeket eddig elképzelni sem tudtam.

Hogy elfáradtam! Hogy feszengetem, ásítotzam, bóbiskoltam, hányszor riadtam fel! Martam, csíptem magam, hogy ébren maradjak, mint dörzsöltem a szemem; felkeltem, leültem, lökdöstem Josephet, hogy mondja meg, mikor lesz már vége! De úgy látszik, arra ítélték, hogy végighallgassam az egészet! Végre elérkezett az első bűnhöz a hetvenegyedik hét közül. Ebben a fontos pillanatban hirtelen

megvilágosodott elmém, és felugrottam, hogy Jabes Branderhamet vádoljam e bűn elkövetésével, melyet a keresztény már nem köteles megbocsátani.

– Uram! – kiáltottam. – E négy fal közé zárva türelmesen elszenvedtem és megbocsátottam szentbeszédének négyszázkilencven részét. Hetvenszer hét alkalommal nyúltam kalapom után, s készültem távozni, hetvenszer hét alkalommal kényszerített ön engem, hogy helyemen maradjak. Négyszázkilencvenegyedszer azonban már vége türelmemnek. Társaim a vértanúságban, végezzünk vele! Lökjétek le és tépjétek darabokra, hogy a helyek, melyek ismerték, ne ismerjenek rá többé!

– Hát te vagy az! – kiáltott rám Jabes ünnepélyes csend után, könnyöklője felett kihajolva. – Hetvenszer hét alkalommal torzult ásitásra arcod... hetvenszer hét alkalommal voltam türelmes irántad. Emberi gyarlóság ez, gondoltam, meg kell néki bocsátanom. De íme az első bűn a hetvenszer hét közül! Testvérek, hajtsátok rajta végre az ítéletet, mely megírva áll! Minden jó keresztényt megillet ez a tisztesség!

E végsőóra az egész gyülekezet egy emberként támadt rám zarándokbotjával. Mivel nem volt fegyverem, mellyel ellenük védekezhettem volna, birokra keltem Josephfel, a hozzám legközelebb álló és legdühösebb támadóval, hogy megszerezem fűtykösét. A nagy zűrzavarban több bot összeakadt, s a nekem szánt ütések gyakran idegen koponyákra zuhogtak. Csakhamar az egész kápolna visszahangzott a támadók és védekezők lármájától. Saját szomszédját ütötte mindenki, és Branderham, hogy ne nézze tétlenül a mérközést, a szószerk karfáját csapkodta öklével, amivel akkora zajt okozott, hogy nagy megkönnyebbülésemre felébredtem. Mi volt az oka ennek a rémes álomnak? Mi játszotta Branderham szerepét ebben a csúfos

verekedésben? A fenyőfa ága, mely ablakomat csapkodta, mikor az orkán elsüvített a ház mellett, és száraz tobozai, melyek az üveget súrolták! Vártam még egy percig, hogy megbizonyosodjam a zaj okáról, másik oldalamra fordultam, s új álomba merültem, mely ha lehet, még az előbbinél is nyomasztóbb volt.

Ez alkalommal világosan emlékszem, hogy a kis hálófülkében feküdtem, a dühöngő szélvihart figyelve, mely örvénylő havat sodort ablakomra. Az ág idegesítő csapkodását is hallottam, de most már tudtam, mitől származik. Annyira idegesített a zaj, hogy elhatároztam, elnémítom, ha lehet; felkeltem álmomban, és megpróbáltam kinyitni az ablakot. A retesz azonban hozzá volt forrasztva a keret-höz, és nem akart engedni; ezt még éber állapotban figyeltem meg, de úgy látszik, akkor nem jutott eszembe. Mégis, véget kell vetnem ennek! – gondoltam, és kézzel benyomván az ablaküveget, kinyúltam, hogy megragadjam az alkalmatlankodó ágat; de ahelyett, hogy ezt megtaláltam volna, ujjaim kicsiny, jéghideg kezét ragadtak meg. A lidércnyomás borzalma töltött el; megpróbáltam visszahúzni karomat, de a kéz belém akaszkodott, és egy végtelenül fájdalmas hang így rimáncodott:

– Engedj be! Engedj bemennem!

– Ki vagy? – kérdeztem, miközben megpróbáltam kiszabadítani karomat.

– Catherine Linton – felelt a hang remegően. (Miért Linton? – töprengtem. – Hisz hússzor annyi Earnshaw nevet láttam, mint Linton!) – Végre hazataláltam, eltévedtem a lápon!

Még tovább hallottam a hangot, és úgy rémlett, egy gyermek arcát látom az ablak mögött. A félelem kegyetlenné tett. Látván, hogy nem szabadulok szorításából, csuklóját az ablak törött üvegéhez dörzsöltem, úgyszólván kifakadt belőle a vér, és elöntötte ágyam lepedőjét.

– Engedj be! – nyögte még mindig a hang, s már majdnem megőrültem a félelemtől.

– Mit csináljak? – mondtam végül. – Eressz el, ha azt akarod, hogy beengedjelek.

Az ujjak szorítása meglazult, gyorsan behúztam karomat a résen, s könyveket halmoztam az ablak elé, fületem pedig bedugtam, hogy ne halljam borzalmas rimánkodását. Azt hiszem, mintegy negyedórát töltöttem így. De amint felfigyeltem, ismét hallhattam a siralmas panaszkodást, mely nem akart megszűnni.

– Menj innét! – kiáltottam. – Nem engedlek be, még ha húsz évig kéred is!

– Húsz évig – nyögte a hang –, épp húsz éve kóborlok így.

Kis kaparászást hallottam kívülről, s a könyvhalmaz megbillent, mintha valaki előretolta volna az ablak felől. Megpróbáltam felugrani, de egy tagom sem mozdult: örülettel határos félelmemben felordítottam. Erre felébredtem, és legnagyobb zavaromra tapasztalnom kellett, hogy ordításom valóság volt. Gyors léptek közeledtek szobám felé, valaki erélyesen feltárta az ajtót, s fény szűrődött be az ágy feletti ablakokon. Remegve ültem az ágy szélén, hideg verejték csurgott homlokomról. A jövevény egy percig tanácstalanul állott, valamit mormogott magában, majd szinte suttogva megszólalt, de láthatóan nem várt feleletet:

– Van itt valaki?

Helyesebbnek véltem, ha felfedem jelenlétemet, mert Heathcliff hangját ismertem meg, s féltem, hogy tovább kutat, ha csendben maradok. Felkeltem, és kitártam az alvófülke ajtaját. Sohasem fogom elfelejteni a hatást, amit így keltettem.

Heathcliff az ajtó mellett állt, ingben és nadrágban; a gyertyaviasz ujjaira csepegett, s arca olyan fehér volt, mint háta mögött a fal.

A padló reccsenésére összerázkódott, mintegy villamos ütés alatt; elejtette a gyertyát, mely néhány lépésnyire gurult: rendkívüli izgalomban alig bírta felvenni.

– Csak én vagyok az, uram, az ön vendége – kiáltottam, meg akarván kímélni őt a megaláztatástól, hogy ily soká vagyok tanúja gyávaságának. – Sajnálom, hogy kiáltoztam álmomban, de borzalmas látomásom volt. Bocsásson meg, hogy zavart okoztam.

– Eh, az ördög vigye magát, Mr. Lockwood! Bár menne a... – kezdte házigazdám, s egy székre helyezte a gyertyát, látva, hogy nem tudja kezében tartani. – Ki vezette ebbe a szobába? – folytatta, miközben körmeit tenyerébe mélyesztette és fogait csikorgatva igyekezett elnyomni arcizmainak görcsös rángatózását. – Ki volt az? Legszívesebben rögtön kidobnám a pimaszt!

– Zillah, a maga cselédje vezetett ide – feleltem, miközben igyekeztem ruháimat gyorsan magamra kapkodni. – Semmi kifogásom az ellen, hogy megbüntesse, hisz rászolgált. Úgy látszik, az én számlámra akart meggyőződni arról, járnak-e kísértetek a szobában! Hát igen: járnak! Teli ez a hely kísértetekkel és hazajáró lelkekkel. Nagyon jól teszi, ha zárva tartja. Senki sem lenne hálás az álomért egy ilyen barlangban.

– Mit akar mondani, és mit csinál? Feküdjék vissza, és várja meg a reggelt, ha már itt van; de az Isten szerelmére, ne kezdje újból ezt a rettenetes lármát, mintha a nyakát akarnák elválni!

– Ha bejön az a kis lidérc az ablakon, bizonyosan megfojt! – vágtam vissza. – De nem vagyok hajlandó tovább szenvedni szerető őseinek hajszáját. A nagytiszteletű Jabes Branderham talán anyai ágon rokona önnek? S az a nőcske, az a Catherine Linton vagy Earnshaw, vagy mi is a neve, bizonyára váltott gyermek volt, gonosz kis lélek lehet ám! Azt mondotta nekem, hogy húsz éve kóborol a földön: bizonyára földi vétkeinek méltó büntetése ez!

Alig ejtettem ki ezeket a szavakat, eszembe jutott a Heathcliff és Catherine neve közti kapcsolat, melyet a könyvben felfedeztem. Erről a körülményről teljesen megfeledkeztem, s csak most hirtelen jutott az eszembe. Pirultam hebehurgyaságomon. De anélkül, hogy el akartam volna árulni, mennyire tudatában vagyok elkövetett tapintatlanságomnak, sietve hozzátettem:

– Az az igazság, uram, hogy éjszakám felét...

Elhallgattam. Először azt akartam mondani: „E régi könyvek olvasásával töltöttem.” De észbe kaptam, s így folytattam: – ...az ablak szélére írott név olvasásával töltöttem. Egyhangú szórakozás, de elalvás előtt épp annyit ér, mintha magamban számolnék...

– Mi jut eszébe, hogy így beszél velem? – kiáltott fel Heathcliff mennydörgő hangon, vad hévvel. – Hogyan... hogyan merészel így beszélni az én tetőm alatt?... Megőrült, vagy honnét veszi a bátorságot?

Fejét öklözte dühében.

Nem tudtam, megsértődjem-e szavai miatt, vagy folytassam magyarázatomat? De annyira feldúltnak látszott, hogy megesett rajta a szívem, és elmeséltem neki álmomat, hozzáfűzvé, hogy előzőleg sohasem hallottam Catherine Linton nevét, csak épp elalvás előtt olvastam az ablak szélén, s valószínűleg azért öltött testet látomásomban. Miközben beszéltem, Heathcliff mindinkább visszahúzódott az ágy mögé, úgyhogy végül már nem láttam arcát. Csak szakadozott lélegzetvételéről sejthettem, hogy alig tudja leküzdeni fájdalmát. Nem akartam elárulni, hogy észrevettem ellágyulását, nagy zajjal öltöztem, órámra pillantottam, s panaszkodtam az éjszaka hosszúsága miatt.

– Még csak három óra? Meg mertem volna esküdni, hogy hat felé jár! Úgy látszik, megállt az idő: bizonyára már nyolckor lefeküdtünk.

– Télen mindig kilenckor fekszünk és hajnali négykor kelünk – mondotta fátyolozott hangon, és karja árnyékának mozdulata elárulta, hogy egy könnyet törült le.

– Lockwood úr – tette hozzá –, elfoglalhatja az én szobámat; úgyis csak zavarna, ha ilyen korán felkel. Egyébként gyermekes lármájával végképp elűzte álmomat...

– A magamét is elűztem. Inkább lemegyek az udvarra, s ott sétálok hajnalig: akkor majd elindulok hazafelé. Ne féljen, többé nem török be magához! Kigyógyultam a vágyból, hogy akár városi, akár falusi társaságban örömet keressek! Egy értelmes ember elég jó társaság önmagának!

– De még milyen jó társaság! – dörmögte magában Heathcliff. – Fogja a gyertyát, és menjen, ahová akar. De az udvart mégis kerülje el, a kutyák szabadon vannak. A nagy szoba... nem, ott Juno örködik. Így hát érje be a lépcsőkkel és a folyosókkal. De most menjen már. Két perc múlva jövök én is.

Engedelmeskedtem neki, legalábbis annyiban, hogy elhagytam a szobát; de nem tudván, hová vezet a keskeny folyosó, meg kellett állnom, és közben tanúja lettem egy olyan babonás jelenetnek, mely furcsa módon ellenkezett vendéglátóm józan eszével. Az ágyhoz lépett, feltépte az ablakot, de közben olyan sírógörcs vett erőt rajta, hogy nem tudott többé uralkodni magán.

– Jöjj, jöjj! – zokogta. – Jöjj, Cathy! Ó, jöjj, csak most még ez egyszer! Drágám, szerelmem, hallgass meg már végre, Catherine!

A kísértet szeszélyes volt, mint a kísértetek általában: semmi jelt nem adott magáról. A hó és a szél azonban vad örvényben rontott a szobába, s még a kezemben tartott gyertyát is eloltotta.

A fájdalom vak és reménytelen kitörése, mely nyomon követte önkívületét, olyan részvételt töltött el, hogy még a jelenet képtelenségéről

is megfeledkeztem. Kissé távolabb húzódtam, sajnálván egyrészt, hogy hallgatóztam, ha mégoly kevés ideig is, másrészt, hogy elmeséltem neki nevetséges lázálmomat, mely nála ezt a számomra megmagyarázhatatlan rohamot előidézte. Vigyázva ereszkedtem alá a ház földszintjére, s csakhamar a konyhában találtam magam, ahol sikerült annyi parazsat összekaparnom, hogy gyertyámat meggyújt-hassam. Nem mozdult más, csak egy szürke cirmos macska; lassan kullogott elő a hamuból, és bánatos nyávogással üdvözölt.

A tűzhelyt padok vették körül, félkörű ívben; elnyúltam az egyik-ken, cirmos úr pedig közelembé telepedett. Félig már álomba merültünk, mikor felriasztott valaki pihenésünkből. Joseph volt; ne-hézkesen mászott alá egy létráról, melynek vége egy csapóajtón át a mennyezet homályában tűnt el, s valószínűleg kis kamrájához veze-tett. Komor pillantást vetett a lángra, melyet sikerült felélesztenem a tűzhely ív alakú rácsa mögött, elűzte a macskát, és szokott helyére telepedve, pipáját kezdte tömködni. Jelenlétem az ő szentélyében sokkal nagyobb illetlenség volt, hogysen tudomásul vehette volna: a pipa szopókáját lassan ajka közé vette, karját keresztbe fonta mel-lén, s nagy füstfelhőket kezdett eregetni. Nem akartam megzavarni élvezetében, s ezért csendben maradtam. Az utolsó szippantás után mélyet sóhajtott, s ugyanolyan méltóságosan vonult vissza, mint ahogyan érkezett.

Most fiatalosabb lépteket hallottam. Már nyitottam számat, hogy jó reggelt kívánjak, de becsuktam, mielőtt még szóltam volna, mert Hareton *sotto voce*¹ imádkozott, mégpedig szépen kicirkalmazott káromkodások formájában, melyeket bőkezűen záporozott minden tárgyra, miközben tűvé tett mindent egy lapátért, hogy az utakat a hótól megtisztíthassa. Lopva felénk pillantott a pad háta felett,

---

1 Halkan (olasz).

anélkül azonban, hogy akár hozzám, akár a macskához egy kedves szót is akart volna szólani. Előkészületeiből azt gyanítottam, hogy rövidesen megnyílik előttem az út, és elhagyván kemény fekvőhelyemet, megmozdultam, hogy kövessem. Ő észrevette ezt, lapátjával egy ajtó felé bökött a háttérben, s dörögve utasított, hogy arra kell mennem, ha el akarom hagyni a helyiséget.

Az ajtó egy másik terembe nyílt, itt már munkában voltak az asszonyok. Zillah kavargó lángot élesztett egy óriási fűtatóval. Heathcliffné pedig a kandalló közelében összekuporodva könyvet olvasott a tűz fényénél. Kezét védekezőn emelte szeme elé, a forróság ellen, s teljesen elmélyedt az olvasásban. Néha feltekintett, hogy megszidja a cselédet, mert telefújta őt szikrákkal, vagy hogy ellökjön magától egy-egy kutyát, mely kelleténél barátságosabban közeledett orrával az arcához. Meglepődtem, hogy Heathcliffet is itt találtam. Háttal nekem, a tűz közelében állt, s a szegény Zillah-t szidta épp, ki néha abba hagyta munkáját, hogy köténye sarkát szeméhez emelve, panaszosat sóhajtson.

– És te, te hitvány – fordult épp menye felé, mikor beléptem, s olyan ártatlan jelzővel illette, mint féreg vagy jószág, melyet szövegben gondolatjellel szoktak csak jelölni –, már megint lustálkodol? Mások munkával teszik hasznosakká magukat... te, te pedig kegyelemkenyéren élsz! Tedd félre ezeket a számárságokat, és azon légy, hogy hasznodat vegyük! Majd kitöltöm én rajtad a bosszúmat, amiért örökké a lábam alatt vagy, te rongy!

– Leteszem azt, amit maga számárságnak nevez, mert kényszeríthet rá, ha ellenkezem – felelt a fiatalasszony. Becsukta a könyvét, s egy székre lökte. – De ha elkoptatja is a szitkozódásban a nyelvét, akkor is azt fogom tenni, ami tetszik!

Heathcliff felemelte kezét, s az asszony biztonságosabb távolságra menekült: valószínűleg ismerte már a kéz súlyát. Semmi kedvet sem éreztem ahhoz, hogy kutya és macska harcának szemtanúja legyek, ezért gyorsan előreléptem, mintha a tűz melegét keresném, és mit sem tudnék az imént lezajlott szóváltásról. Mindkettőjünkben volt annyi illendőség, hogy abbahagyják az ellenségeskedést. Heathcliff nadrágja zsebébe mélyesztette öklét, hogy így álljon ellen a kísértésnek; Heathcliffné fintort vágott, és a szoba egy távoli sarkába húzódott, hol szavához híven, egész idő alatt, míg a szobában voltam, szobormereven állt. Szerencsére ez nem tartott soká: meghívásukat a reggelire visszautasítottam, s mihelyt pitymallott, tüstént kiszöktem a szabad levegőre, mely most világos volt, tiszta és hideg, mint az érintetlen jég.

Mielőtt a kert végébe értem volna, a tulajdonos utánam kiáltott, hogy álljak meg, s felajánlotta, hogy átkísér a lápon. Jó is volt, mert a domboldal fehér hóhullámok tengerének látszott, s ezeknek csúcsai és mélyedései nem követték a talaj formáit; sok árkot teljesen befedett a hó, s egész buckasorok, melyekre tegnapi sétámból emlékeztem, eltűntek a táj képéről. Idejövet az út egyik oldalán hat-hét yardnyi közökben felállított kövek hosszú vonalát pillantottam meg, szerte az egész pusztaságon; ezek a bemeszelt kövek azt a célt szolgálták, hogy tájékozást nyújtsanak a sötétben, valamint az olyan hófúvásokban, mint a mostani, mikor az utat nem lehetett megkülönböztetni a kétoldalt elterülő mély ingoványtól. De most semmi sem látszott ezekből a kövekből, csak itt-ott néhány kiemelkedő sötétebb folt, és vezetőm gyakran figyelmeztetett, hogy jobbra vagy balra térjek, midőn azt hittem, hogy a helyes úton járok.

Kevés szót váltottunk, noha egész Thrushcross Grange parkjának bejáratáig kísért; itt elváltunk, mivel úgy vélte, most már nem

tévedhetek el. Búcsúzásképp mindössze kurtán megbiccentettük a fejünket, majd folytattam utamat, most már teljesen magamra hagyatva, mivel a kapus lakása mai napig is üresen áll. A park bejárata két mérföldnyire van Grange-től, de én legalább négyet tettem meg, míg hazaérkeztem, mivel eltévedtem a fák között, és nyakig süppedtem a hóba; csak azok tudják, mi ez, akikkel már történt ilyesmi. De bármilyenek voltak is kerülőim, elütötte már a delet, mire hazaérkeztem, ami azt jelenti, hogy kerek egy óra esett az ismert út minden mérföldjére.

Háziasszonyom és egész segédcsapata elibém szaladt fogadásomra, s élénken bizonygatták, hogy már rég elveszettek hittek. Mindenki úgy vélte, elpusztultam az éjszaka, s épp azon tanakodtak, hogyan fogjanak hozzá földi maradványaim megkereséséhez. Kértem őket, nyugodjanak meg, hisz már itt vagyok, s bőrig ázva szobámba vándoroltam. Száraz ruhát vettem fel, s harminc-negyven percig sétáltam fel s alá, hogy átmelegedjem, majd dolgozószobámba húzódtam, bágyadtan és tehetetlenül, mint egy kismacska, szinte még a pattogó tűznek s a messze illatozó kávénak sem tudtam örülni, melyet a szolgáló már elkészített, s szobámba készült felhozni.

Negyedik fejezet

MILYEN GYARLÓ SZÉLKAKASOK IS VAGYUNK MINDANNYIAN!
Én, aki elhatároztam, hogy szakítok minden társadalmi kapcsolattal, s áldottam jó csillagomat, hogy végre olyan helyet találtam, ahol ezek a kapcsolatok úgyszólván lehetetlenek, én gyenge lélek, miután egészen alkonyatig küzdöttem a levertség s a magány ellen, végül is kénytelen-kelletlen feladtam a harcot! Azzal az ürüggyel, hogy néhány tanácsot kérek itteni berendezkedésemet illetően, megkértem Deannét, aki felhozta vacsorámat, hogy üljön le, míg eszem. Őszintén szólva azt reméltem, hogy szószátyár asztaltársra lelek benne, aki fecsegésével vagy lelket ver belém, vagy álomba ringat.

– Maga nagyon régóta lehet itt – kezdtem. – Hogyan is mondotta? Tizenhat éve?

– Tizennyolc éve, uram! Úrnőm esküvőjekor jöttem ide, hogy az ő szobalánya legyek. Halála után az úr megtartott házvezetőnőnek.

– Értem!

Rövid csend következett. Féltem, hogy nem túlságosan beszédes természetű, kivéve talán, mikor a saját dolgairól van szó, melyek viszont engem nem érdekelnek különösképpen. Miután egy percig így

elgondolkozott, öklét térdén pihentetvén, a visszaemlékezés felhőjével vérmes arcán, végül felkiáltott:

– Bizony, sok minden megváltozott azóta!

– Igen, igen – mondtam. – Maga bizonyára sok változást láthatott.

– Sokat! Sok bajt is!

„Most Heathcliff családjára terelem a beszélgetést!” – határoztam el magamban. – „Hálás téma volna! Különösen a szép fiatal özvegy történetét szeretném ismerni. Vajon erről a vidékről származik-e, vagy idegen, kit ezek a morc őslakók nem akarnak befogadni?” Ezzel a szándékkal kérdeztem hát meg Deannét, miért adja bérbe Heathcliff Thrushcross Grange-et, és miért lakik jóval szerényebb és egyszerűbb környezetben?

– Talán nem elég gazdag ahhoz, hogy fenntartsa a birtokot?

– Nem elég gazdag! Senki sem tudja, uram, mennyi pénze van neki, s vagyona minden évben növekszik. Igen, igen, ő elég gazdag ahhoz, hogy még ennél a háznál is fényűzőbb helyen élhessen... de fukar ember az... haszonleső... Ha be is akarna költözni Thrushcross Grange-be, de meghallaná, hogy egy jó bérlőről beszél valaki, máris lemondana szándékáról, annyira vágnék néhány százassal többet keresni. Furcsa, hogy ilyen kapzsi legyen valaki, ha teljesen egyedül áll a világon!

– Volt egy fia, ha jól tudom?

– Igen, volt neki, de már meghalt.

– És ez a fiatal hölgy, Heathcliffné, ennek a fiúnak özvegye vajon?

– Ezé.

– Honnét származik?

– Boldogult gazdámnak leánya, uram: leánykori nevén Catherine Linton. Én dajkáltam szegénykét. Azt szerettem volna, hogy Heathcliff úr idejőjön lakni, akkor ismét együtt lehetünk volna.

– Hogyhogy? Catherine Linton? – kiáltottam fel meglepetten. De egy pillanatnyi gondolkodás után rájöttem, hogy ez nem lehet azonos az én látomásom Catherine-jével. – Tehát – folytattam – elődömet Lintonnak hívták?

– Bizony.

– És ki ez az Earnshaw... Hareton Earnshaw, aki Heathcliff-fel lakik? Rokonok ők?

– Nem, ő a megboldogult Lintonné unokaöccse.

– Következésképp unokatestvére a fiatalasszonynak.

– Igen: ennek a férje is unokatestvére volt: az egyik anyai, a másik apai ágon. Heathcliff Linton úr hűgát vette el.

– Az Earnshaw nevet a Szelesdomb főkapuja felett láttam. Régi család ez?

– Nagyon régi, uram. Hareton az utolsó sarj, ahogy Cathy kisasszony is utolsó a miénkből... mármint a Linton családból. Szelesdombon volt már? Bocsásson meg kíváncsiságomért, de nagyon szeretném tudni, hogy érzi ő most magát?

– Heathcliffné? Igen jó színben volt, és különben is csinos asszony; de mégsem látszik boldognak.

– Istenem! Ezen nemigen csodálkozom. És a gazdáról mi a véleménye?

– Meglehetősen harapós fickó. Ugye eltaláltam?

– Harapós, mint a fűrész foga, és kemény, mint a bazalt. Minél kevesebb dolga lesz vele, annál jobb lesz magának!

– Sok mindenem mehetett keresztül, hogy így elvadult. Tud valamit az életéről?

– Ő az a bizonyos kakukkfiók, uram. Ismerem én az egész életét, csak azt nem tudom, hol született, kik voltak a szülei, és hogyan szerzte meg a vagyont. Hareton bezzeg kidobta a fészekből, mint egy

csupasz verebet. A szerencsétlen fiú talán az egyetlen, aki nem tudja, mint bántak el vele.

– Nos hát, kedves Deanné, keresztényi jócselekedet volna a maga részéről, ha mesélne valamit a szomszédairól. Azt hiszem, úgysem aludnék, ha már le kellene feküdnöm. Legyen olyan kedves, üljön ide mellém és meséljen egy keveset.

– Nagyon szívesen, uram. Megkeresem a kézimunkámat, és itt maradok, ameddig csak akarja. De úgy látom, megfázott, hisz úgy didergett az imént. Nem ártana egy kis forró daraleves, hogy elejét vegyük a bajnak.

A derék asszony fontoskodva kivonult, s én a tűz közelébe húzódtam.

Fejem tüzelt, testem borzongott. Mi több, agyam és idegzálaim már-már az önkívülettel határos izgalmi állapotban voltak. Amit éreztem, az inkább félelem volt, mint rosszullet, félelem, mely ma sem múlt még el a mai és a tegnapi nap eseményei miatt. Deanné csakhamar visszajött, kezében egy gőzölgő edénnyel és kézimunkakosarával. Az edényt a kandalló polcára helyezte, s közelebb húzta székét, szemmel láthatóan örülve, hogy ilyen társas lényre lelt benem.

– Mielőtt idejöttem – kezdte elbeszélését újabb biztatás nélkül –, csaknem mindig Szelesdombon éltem. Anyám dajkálta Hindley Earnshaw-t, Hareton apját, s így megszokott játszótársa voltam a gyerekeknek. Segítettem a háztartásban s a földeken, és sokat lábatlankodtam a tanya körül is, készen arra, hogy elvégezzek minden munkát, amit csak rám bízna.

Egy szép nyári reggelen – jól emlékszem, az aratás elején voltunk még – az öreg Earnshaw úr útiruhában jött le szobájából; miután kiadta utasításait Josephnek, Hindley, Cathy s énfelem fordult –

mert én is ott ültem közöttük, ott ettem a zabkásámat –, és így szólt, fiához intézve szavait:

– Nos, gyerekek, ma átnézek Liverpoolba. Mit hozzak nektek? Kérjetek, amit akartok, csak valami nagy dolog ne legyen, mert gyalog megyek s jövök, márpedig oda is, vissza is hatvan mérföld, nem kis távolság!

Hindley hegedűt kért, aztán Cathy kisasszonyt kérdezte meg az apja; ő még alig múlt hatéves, de meg tudta már ülni az istálló bármelyik lovát, és ostor mellett döntött. Rólam sem feledkezett meg az úr, hisz jószívú volt, ha néha szigorú is. Megígérte, hogy teletömi a zsebét almával és körtével a számomra, azzal megcsókolta gyermekeket, búcsút intett felénk, s elindult.

Háromnapi távollétét hosszúnak találtuk, s a kis Cathy gyakran kérdezősködött, mikor jön vissza az apja. Earnshaw-né vacsorára várta a harmadik estén, s az étkezés óráját egyre későbbre kellett halasztania; de még mindig nem érkezett meg, s a gyermekek belefáradtak, hogy mindig kiszaladjanak a kapuig lesni, jön-e már. Leszállt az éjszaka, anyjuk aludni küldte a gyerekeket, de azok könnyörögtek, hadd maradhassanak még. Tizenegy órakor lassan kinyílt az ajtó, s az úr belépett. Egy székre vetette magát, nevetve és nyögdécselve, és kért, hogy ne menjünk a közelébe, mert alig él a fáradtságtól. Három országért sem tenné meg még egyszer ezt a sétát!

– És még hozzá ez is olyan nehéz, hogy majd megszakadtam belé – mondta, szétnyitván köpenyegét, melyet eddig összegöngyölve tartott az ölében. – Ide nézz, asszony! Soha így ki nem fáradtam még életemben, de fogadd is úgy terhemet, mint Isten ajándékát, noha majdnem olyan fekete, mintha az ördög szülte volna.

Körbe álltunk, és Cathy kisasszony háta mögül szurtos, rongyos, fekete hajú kisfiút pillantottam meg, már elég nagy volt ahhoz,

hogy járni és beszélni tudjon, sőt arca után ítélve idősebb lehetett Catherine-nél; mégis, mikor a földre lerakták, csak állt és bámult maga köré, s valami zagyvaságot kotyogott, amit senki sem értett. Rémülten néztem, s Earnshaw-né megtudakolta férjétől, mi jutott eszébe, nyakukra hozni ezt a cigánypurdét, mikor nekik maguknak is van kit nevelniük és táplálniuk? Mit akar vele? Megbolondult? Az úr megpróbált magyarázkodni. De nagyon ki volt merülve, s felesége szemrehányásai közepette csak annyit érthettem, hogy Liverpool utcáin találta az éhségtől félig halott, elhagyott és csaknem néma fiút. Felszedte az utcáról, és hozzátartozói iránt érdeklődött. Senki sem tudta, ki gyereke, s mivel az úrnak pénze is, ideje is fogytán volt, helyesebbnek vélte, ha magához veszi, mint hogy a költséges és hiábavaló kutatással bíbelődjék: mert azt rögtön feltette magában, hogy nem fogja a fiút ilyen állapotban otthagyni. Végül Earnshaw-né is kiadta mérgét és lecsillapodott, az úr pedig meghagyta nekem, hogy mossam meg a lelencet, s adjak neki tiszta ruhát, mert a gyerekekkel együtt kell aludnia.

Hindley és Cathy csak figyelt és hallgatott, míg helyreállt a rend; ekkor mindketten nekiestek, hogy kikutassák apjuk zsebeit az ajándékok után, melyeket megígért nekik. Hindley már tizennégy éves volt, de mikor előhúzta a darabokra tört hegedű roncsait a kabátból, menten sírva fakadt. Ami Cathyt illeti, mikor megtudta, hogy apja elvesztette az ostort, miközben a talált fiúval foglalkozott, dühödt fintort vágott, és kiköpött az ostoba kis jövevény felé, mire viszont apjától kapott egy pofont, hogy máskor ne legyen ilyen modortalan. Mindketten tiltakoztak az ellen, hogy megosszák vele ágyukat vagy akár csak szobájukat is, s magam sem tanúsítottam több belátást, mikor a lépcső küszöbén helyeztem el, abban a reményben, hogy talán megszökik reggelre. Akár véletlenül, akár azért, mert meghallotta

Earnshaw úr hangját, ennek ajtaja elé telepedett, s az ott találta, mikor kilépett szobájából. Rögtön utánajárt, hogyan jutott oda a fiú, s nekem be kellett vallanom az igazságot; álnokságom és embertelenségem megtorlásoképpen elzavartak a háztól.

Így vonult be Heathcliff a családba. Mikor néhány nap múlva visszatértem (egy percre sem gondoltam ugyanis, hogy száműzetésem örök időre szóljon), megtudtam, hogy Heathcliff névre kereszteltek: így hívták egyik fiukat, aki még jóval előbb meghalt. Ez a név kereszt- és családneve is lett egyúttal. Cathy kisasszonnyal igen jól megfértek, de Hindley utálta, és az igazat megvallva, én is hasonlóképp éreztem irányában. Kínóztuk és méltatlan módon bántunk vele; ekkor ugyanis nem voltam még elég érett ahhoz, hogy ésszel felérjem aljasságomat, és úrnőm sohasem lépett közbe, ha igazságtalanul bántunk a jövevényrel.

Morcos és elfásult gyermeknek látszott, lelkét talán megkeményítette a rossz bánásmód; szemrebbenés nélkül fogadta Hindley ütéseit, könnyet sohasem ejtett, csipéseimnek sem volt más hatásuk, mint hogy nagyot sóhajtott, és tágra nyitotta szemét, mintha maga okozott volna fájdalmat magának, és ezért senkit sem lehetne hibáztatnia. Ez az egykedvűség dühbe gurította az öreg Earnshaw-t, különösen mikor rajtakapta fiát, hogy üldözi a szegény kis árvát, ahogy ő a jövevényt nevezni szokta. Egészen különös módon szerette Heathcliffet, meg volt győződve, hogy mindig igazat mond (keveset beszélt, de általában igazat mondott), sokkal jobban kényeztette, mint Cathyt, aki túlságosan féktelen és önfejű volt ahhoz, hogy kedvence lehessen.

Így hát Heathcliff kezdettől fogva csak bajt okozott a családban. Earnshaw-né halálával, két évvel később, Hindley úr inkább zsarnoknak érezte apját, mint barátnak, Heathcliffre pedig úgy

nézett, mint apja gyengédségének és saját jogainak bitorlójára. Minél többet gondolt ezekre az igazságtalanságokra, annál több keserűség gyűlt fel benne a betolakodóval szemben. Kezdetben vele rokonszenveztem, de mikor a gyermekek kanyarót kaptak, és nekem anyjuk helyett kellett ápolnom őket, érzéseim ugyancsak megváltoztak. Heathcliffet veszedelmesen megrámadta a baj: mikor a legbetegebb volt, azt akarta, hogy szüntelenül ágya mellett legyek, nyilván érezte, milyen jól bánok vele, de azt már nem vette észre, hogy csak parancsra teszem. Mégis, be kell vallanom, ő volt a legnyugodtabb gyerek, akivel ápolónak valaha is dolga volt. Egészen más volt, mint a két másik gyerek, s ez rábírta, hogy valamivel elfogulatlanabb legyek irányában. Cathy és bátyja teljesen kimerítettek, ő viszont birkatürellemmel viselte a bajt. Tudtam azonban, hogy ennek inkább a rosszal szembeni edzettsége, mintsem lelki szelídsége az oka.

Kilábalt a betegségből, és az orvos azt állította, hogy ez nagymértékben az én érdemem: meg is dicsért buzgóságomért. A dicséret nagyon jólesett, elnézőbb lettem az iránt, aki miatt részem volt benne, és így Hindley elvesztette utolsó szövetségését. De azért nem rajongtam Heathcliffért, és gyakran tűnődtem magamban, mit is szeret az urunk ezen a mogorva fiún, aki tudomásom szerint sohasem mutatkozott hálásnak jótéteményeiért. Nem volt szemtelen pártfogójával szemben, inkább csak érzéketlen, noha nagyon is tudta, milyen hatalmas van amannak szíve felett, és csak egy szót kellene szólnia, hogy az egész ház az ő kívánságait teljesítse. Így például jól emlékszem, hogy Earnshaw egy pár csikót vett egyszer a községi hivatásáron: egyet-egyét mindkét fiú számára. Heathcliff választotta a szebbiket, de az csakhamar lesántult; mikor észrevette ezt, így szólt Hindley-hez:

– Cseréljünk lovat, én nem szeretem már az enyémet. Ha nem akarod, megmondom apádnak, hogy háromszor vertél meg ezen a héten, és megmutatom neki a karomat: vállamig csupa kék folt. – Hindley nyelvet öltött rá, és pofon ütötte. – Ide azt a lovat – követeltem Heathcliff, és a tornácra menekült (mert az istállóban voltak) –, a végén úgymint ideadod, és ha megmondom, hogy versz, visszakapod a verést kamatostul!

– Takarodj, kutya! – kiáltotta Hindley, s megfenyegette egy vasúllal, mellyel a burgonyát s a szénát szokták mérni.

– Csak dobj meg! – biztatta a másik, és állt mozdulatlanul. – Majd elmesélem, mivel dicsekedtél! Hogy kiteszed a szűrömet, ha apád meghal. Meglátjuk majd, nem te röpülsz-e ki innét!

Hindley elhajtotta a súlyt, az Heathcliffet melle középen találta; összeesett, de újra felkelt, tántorogva, sápadtan, akadozó lélegzettel. Ha meg nem akadályozom, tüstént az úrhoz megy, akinél bizonyára teljes elégtételt kapott volna, hisz állapota minden szónál ékebben szólt a bűnös ellen.

– Fogd a csikómat, te csavargó! – mondotta Hindley. – Bár ki-törnéd a nyakadat rajta; fogd és menj az ördögbe vele, nyomorult kakukkfí! Menj az apámhoz, és csald ki mindenét a hízelkedéssel. De azután mutasd is meg, hogy ki vagy, te sátánfajzat! Itt van, fogd, és bár dobna le magáról, és repedne szét a koponyád!

Heathcliff odalépett, hogy eloldja a csikót, és a másik jászolhoz kösse; épp megkerülte az állatot, mikor Hindley, befejezván szavait, a ló lábai alá lökte, és meg sem várva, hogy beteljesedik-e óhaja, hanyatt-homlok menekült.

Magam is meglepődtem, milyen hidegvérrel kelt fel a fiú, és folytatta azt, amit megkezdett. Kicserélte a nyergeket és az egész felszerelést, majd leült egy szénarakásra, hogy kipihenje az ütések, mielőtt

visszamegy a házba. Könnyen rá tudtam beszélni, hogy az elszenvetett zúzódásokat a lóra fogja: nem sokat törődött vele, mit szólnak hozzá, ha egyszer megkapta azt, amire vágyott. Különben is oly ritkán panaszkodott az ehhez hasonló összekapások miatt, hogy úgy képzeltem, nem bosszúálló természetű; hogy mennyire tévedtem, azt rövidesen meg fogja látni.

ÜVÖLTŐ SZELEK

Szereltem, gyűlölet, bosszú...

Páratlan érzelmi intenzitással, felemelően ábrázolt, erőtől duzzadó történet Catherine és Heathcliff síríg – s talán azon túl is – tartó szenvedélyes kapcsolatáról.

A lány apja befogadja az árva fiút, akit Catherine fivére kezdettől fogva megvet és cselédként kezel. Noha az öntörvényű lelenc és a lány között az évek során szerelem szövődik, a temérdek megaláztatás, a durva bánásmód miatt Heathcliff egy viharos éjjelen elszökik. Évekig nem is hallani felőle, ám amikor visszatér, eltökélt szándéka, hogy méltó bosszút áll az elszenvetettekért, és sötét szándékainak olthatatlan szerelme sem vethet gátat.

Az *Üvöltő szelek* a világirodalom nagy rejtélyeinek egyike.

A középső Brontë nővér egyetlen prózai műve.

„Emily húgom élete – egyetlen fél év kivételével – teljes visszavonultságban telt egy falusi lelkészlakban a Yorkshire és Lancashire határán húzódó hegyek között” – írja Charlotte Brontë. Meghökkenítő, hogyan tudott ez az elvonultan élő papkisasszony kilépni szűkre szabott tapasztalati köréből, és „egyszerű eszközökkel, közönséges anyagból” ily kiemelkedőt alkotni.

*A világirodalom egyik legkülönösebb,
leginkább magával ragadó szerelmi története.*

Tizenhat éves kortól ajánljuk!

2 499 Ft

Vörös pöttyös könyvek

élményt keresőknek – pont neked

v é g z e t e s